

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/413/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214203871
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Renáta Gavalcová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214203871.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Renáty Gavalcovej a členov senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpený splnomocnencom: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti odporcovi: A. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. O., J. B. XXXX/XX, o zaplatenie 2.306,43 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 5. novembra 2014, č.k. 14C/93/2014-50 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd zamietol návrh navrhovateľa a odporcovi nepriznal náhradu trov konania.

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ustanovenia § 2, § 4 ods. 1, § 2 písm. g) a i), ods. 3, § 3 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase podpísania zmluvy, § 37 ods. 1, § 40 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1, § 54 ods. 1, 2 O.z., § 517 ods. 1, 2 O.z., § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 100, § 101, § 103, § 107 ods. 1, 2 O.z., keď vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že nebolo sporné medzi účastníkmi konania, že si navrhovateľ a odporca dohodli plnenie v splátkach. V zmysle ust. § 103 Občianskeho zákonníka pre každú zo splátok plynie samostatne premlčacia doba a v prípade, ak sa pre nesplnenie niektorej splátky stane zročným celý dlh, plynie premlčacia doba (ohľadom zvyšku dlhu) odo dňa splatnosti nesplnenej splátky. V prípade, že dlžník pri takto dohodnutých splátkach nesplní niektorú z nich, takže sa stane splatným celý zostávajúci dlh, premlčacia 3-ročná doba pre právo na zaplatenie celého zostávajúceho dlhu začína plynúť odo dňa, keď sa stala splatnou celá nesplnená splátka. Veriteľ môže svoje právo na zaplatenie zostávajúceho dlhu ako celku uplatniť iba do splatnosti najbližšej splátky. Ak toto právo veriteľ nevyužije, prestane dňom splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky plynúť všeobecná 3-ročná premlčacia doba pre celý zostávajúci dlh. Z toho dôvodu sa jednotlivé splátky budú nabudúce opäť premlčovať samostatne od ich zročnosti v 3-ročnej premlčacej dobe. Dňom nesplnenia tejto splátky by nanovo začala plynúť premlčacia doba pre celý zvyšok dlhu. Z predžalobnej upomienky zo dňa 13. júna 2010 (č.l. 7) doručenej odporcovi dňa 17. júna 2010 vyplýva, že navrhovateľ vyzval odporcu k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo, a to najneskôr do troch dní od doručenia predmetnej upomienky. Premlčacia doba teda začala plynúť dňom nasledujúcim po doručení predmetnej upomienky, t.j. dňom 18. júna 2010 a uplynula dňa 17. júna 2013, pričom žaloba na súd bola podaná až 19. februára 2014, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby, preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej

zmluvy (konkrétne zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v ktorej jedným zo zmluvných strán je spotrebiteľ), premlčuje sa nárok na peňažné plnenie (z uvedeného zmluvného vzťahu) v 3 - ročnej premlčacej dobe v zmysle ust. § 101 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti súd dáva do pozornosti ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka je preto potrebné považovať za „všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ“. Citované ustanovenie preto ukladá orgánu aplikujúcemu právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu priaznivejšie. Preto súd pri skúmaní otázky premlčania aplikoval občianskoprávnu úpravu ohľadom dĺžky premlčacej doby, ktorá je priaznivejšia pre odporcu ako spotrebiteľa. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, preto je v legitímnom očakávaní použitia pre neho priaznivejšej právnej úpravy. Aplikáciu občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania v spotrebiteľských zmluvách potvrdila rozhodovacia prax súdov (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. 01. 2011, sp. zn. 5 MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23. 11. 2011, sp. zn. 17 Co/167/2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11. 06. 2013, sp. zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2012 a 6Co/81/2012, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 19. 06. 2013, sp. zn. I ÚS 402/2013). Pre posúdenie, či ust. § 5b zákona č. 250/2007 z. z., účinné od 1. mája 2014, je možné aplikovať aj na konania začaté na súde pred jeho účinnosťou, je rozhodujúce, či konkrétne ustanovenie má (aj) procesný charakter. Hoci samotné premlčanie má nepochybne hmotnoprávny charakter, procesná povaha citovaného ustanovenia § 5b vyplýva z jeho samotného znenia. Na jeho základe sa súdu (ktorý je možné považovať za orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľských zmlúv) ukladá povinnosť v súdnom konaní z úradnej povinnosti prihliadať na premlčanie v spotrebiteľských veciach, aj keď sa ho spotrebiteľ nedovolá, teda ide o konkrétny procesný postup súdu v konaní, čo nasvedčuje procesnoprávnemu charakteru ustanovenia. Keďže ide o procesné ustanovenie, v prípade absencie prechodného ustanovenia platí, že súd postupuje podľa právneho stavu, účinného v čase rozhodovania súdu. Preto ak v čase rozhodovania súdu vo veci je účinné ustanovenie § 5b citovaného zákona, súd je povinný ho aplikovať, i keď sa súdne konanie začalo skôr, t. j. pred účinnosťou zákona. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, súd má za to, že 3-ročná premlčacia doba, na ktorú je súd povinný prihliadnúť ex offo, uplynula ešte pred podaním návrhu na začatie konania, preto súd rozhodol tak, že žalobu zamietol v celom rozsahu. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., keď po procesnej stránke bola v celom rozsahu úspešný odporca, v konaní si však žiadne trovy neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie navrhovateľ a domáhal sa, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo ho zmenil tak, že návrhu vyhovie. Podľa odvolateľa súd vec nesprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav, čo odôvodnil tým, že súd na daný prípad aplikoval ustanovenie § 5b ZoOS. Navrhovateľ nemôže súhlasiť s tým, aby v danom prípade súd postupoval v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 01.05.2014. V tejto súvislosti poukázal na článok 1 ods. 1 Ústavy SR, Nález ÚS SR z 24.05.1995, PL.ÚS 16/95, Nález ÚS SR z 03.03.1996, PL.ÚS 36/95, článok 125 ods. 1 písm. a) Ústavy SR, článok 152 ods. 4 Ústavy SR, Nález ÚS SR z 08.03.2011, III.ÚS 348/2006-42. Odvolateľ zastáva názor, že aplikáciou ustanovenia § 5b ZoOS dochádza k značnému narušeniu princípov právneho štátu. Aplikáciou ustanovenia § 5b ZoOS na prebiehajúce súdne konanie bez ohľadu na to, za akého právneho stavu došlo k nadobudnutiu pohľadávok veriteľom a za akého právneho stavu došlo k podaniu návrhu na začatie konania, došlo k zotretiu princípu právnej istoty ako jedného zo znakov právneho štátu, ktorého súčasťou je aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci a závažnému zásahu do majetkových práv veriteľa. Ústava SR priznáva každému z účastníkov súdneho konania rovnaké postavenie. Odhliadnuc od skutočnosti, že možnosť zbaviť sa dlhu vznesením námietky premlčania už sama osebe znamená zásah do majetkových práv a zásad dobrých mravov, prijatím § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa zákonodarca zašiel ešte ďalej a uložil súdom a iným orgánom povinnosť vyhľadávať dôvody, pre ktoré by mohol nárok veriteľa zamietnuť, či pre ktoré by nemusel priznať veriteľom uplatnený nárok v plnej výške a skúmať dôkazy v tom svetle, čím zákonodarca de facto zlegalizoval postavenie súdu ako advokáta dlžníka. Navrhovateľ si v konaní uplatnil svoj nárok žalobným návrhom dňa 19.02.2014, pričom predmetné ustanovenie § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa nadobudlo účinnosť až dňa 01.05.2014 a navrhovateľ preto nemôže súhlasiť s rozhodnutím súdu a právnym posúdením veci. Ďalej navrhovateľ poukazuje na skutočnosť, že súd na daný prípad nesprávne aplikoval ustanovenie Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčacej

doby, nakoľko bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere a teda absolútny obchodný záväzkový vzťah aj napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ. V tejto súvislosti odvolateľ poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 2 M Cdo 3/2011 zo dňa 28.04.2011, rozhodnutie NS SR sp. zn. 6 M Cdo 4/2012 zo dňa 27.03.2013, rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/132/2013 zo dňa 21.11.2013, sp. zn. 15Co/28/2013 zo dňa 30.10.2013, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/138/2013 zo dňa 20.02.2014 z ktorých vyplýva, že na danú vec je potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Podľa Komentára k § 52 O.z. k spotrebiteľným zmluvám od prof. JUDr. A. S., CSc., pri uplatňovaní jednotlivých právnych prostriedkov je veľmi dôležité posúdiť, akého charakteru je spotrebiteľská zmluva, či ide o zmluvu občiansko-právneho charakteru alebo obchodno-právneho charakteru. Má to zásadný význam pri uplatňovaní práv spotrebiteľa. Iba v jednom prípade - práva na ochranu pred neprimeranými podmienkami je úprava jednotná a spoločná bez ohľadu na to, o akú zmluvu ide. Avšak pokiaľ pôjde o ostatné právne prostriedky, bude práve dôležité posúdiť, či ide o zmluvu občiansko-právnu alebo obchodno-právnu, pretože v mnohých prípadoch bude potrebné aplikovať všeobecnú úpravu v týchto kódexoch.

Odporca odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu navrhovateľa sa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) zverejnením termínu vyhlásenia rozhodnutia na úradnej tabuli súdu podľa § 156 ods. 3 O.s.p., preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny a je potrebné ho v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdiť.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 14C/93/2014 je návrh navrhovateľa, ktorým sa domáha od odporcu zaplata sumy 2.306,43 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne od 21.06.2010 do zaplata.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý a závislý výrok o náhrade trov konania.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie navrhovateľom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, prečo by sa mal od týchto záverov prvostupňového súdu odchyliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi. Odvolací súd zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že pri vyhodnotení vykonaného dokazovania každého z vykonaných dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach bolo v konaní dostatočným spôsobom preukázané, že návrh navrhovateľa je v celom rozsahu nedôvodný.

Z obsahu spisu vyplýva, že právny predchodca navrhovateľa spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. so sídlom Hlavné námestie 12, Kežmarok ako veriteľ uzavrel s odporcom dňa 14.04.2009 zmluvu o poskytnutí rýchlej pôžičky č. zmluvy 2060880, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú obchodné podmienky, s obsahom ktorých vyjadril odporca svojim podpisom súhlas. Na základe tejto zmluvy poskytol veriteľ odporcovi pôžičku vo výške 3.000,- Eur/90.378,- Sk, keď celková suma pôžičky je vo výške 5.640,- eur, výška splátky 94,- eur, počet splátok 60, konečná splatnosť 60 mesiacov, ročná úroková sadzba 32,31%, priemerná hodnota RPMN 20,09%. Ku dňu 17.02.2014 navrhovateľ uviedol, že odporca zaplatil z tejto zmluvy sumu 2.598,- eur. Vzhľadom na to, že odporca porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku riadne a včas, navrhovateľ dňa 13.06.2010 predžalobnou upomienkou vyzval odporcu k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorazovo. Celkovú istinu vo výške 4.626,- eur navrhovateľ žiadal v tejto výzve zaplatiť najneskôr do troch dní od doručenia tejto upomienky. Predmetná predžalobná výzva bola odporcovi doručená dňa 17.06.2010.

Keďže sa odvolací súd stotožňuje nielen s výrokom, ale aj s odôvodnením napadnutého rozsudku, na zdôraznenie jeho správnosti v súlade s ust. § 219 ods. 2 O.s.p. len ho dopĺňa reagovaním na odvolanie navrhovateľa.

Základnou spornou otázkou vychádzajúc z obsahu odvolania navrhovateľa bolo, či súd prvého stupňa postupoval správne, keď otázku premlčania posúdil podľa ustanovenia Občianskeho zákonníka. Zákon č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy úpravu premlčania vôbec neobsahoval, pričom takáto úprava je obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch a to v ustanovení § 387 a nasl. Obch.z. a ustanovení § 100 a nasl. O.z. Právna úprava premlčania obsiahnutá v Občianskom zákonníku je pre spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ ani nemôže vzdať. S poukazom na to, aj napriek tomu, že v danom prípade ide o zmluvný typ upravený v zmysle ustanovenia § 497 až § 507 Obch.z. s prihliadnutím na to, že ide o zmluvu spadajúcu pod režim Zákona o spotrebiteľských úveroch, bolo dôvodné predmetnú zmluvu posudzovať podľa citovaného zákona, ako aj ustanovení Občianskeho zákonníka a to i v otázke premlčania práva navrhovateľa. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že hoci má zmluva o spotrebiteľskom úvere charakter absolútneho obchodu, neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť Občiansky zákonník, keďže aplikácia Obchodného zákonníka prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva.

Súd prvého stupňa v danom prípade postupoval správne, keď aplikoval ust. § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 01.05.2014. V danom prípade síce odporca nenamietal premlčanie uplatneného nároku navrhovateľom, v zmysle súdom prvého stupňa správne aplikovaného ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 bolo potrebné aj bez návrhu, t.j. ex offo prihliadnuť na premlčanie uplatneného nároku, ktoré má za následok už bez ďalšieho nevyhnutnosť zamietnutia návrhu veriteľa. Premlčanie nároku sa stalo skutočnosťou, ktorá bráni tomu, aby súd veriteľovi jeho právo priznal. Na základe zákona č. 102/2014 Z.z. (článku VIII.) došlo k novele zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene ďalších zákonov, na základe ktorej bolo prijaté nové ustanovenie § 5b, podľa ktorého, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keby inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa článku XIV. Zákona č. 102/2014 Z.z., predmetné ustanovenie vstúpilo do účinnosti od 1. mája 2014. V § 29b Zákona č. 102/2014 boli prijaté prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 01.05.2014, nie však k novoprijatému ustanoveniu § 5b citovaného zákona. Vychádzajúc z uvedeného, teda pokiaľ súd prvého stupňa rozhodoval o nároku navrhovateľa na zaplatenie žalovanej sumy ako práva zo spotrebiteľskej zmluvy v čase, keď už vstúpilo do účinnosti ustanovenie § 5b Zákona č. 205/2007 Z.z. (na základe novely vykonanej Zákomom č. 102/2014 Z.z. účinnou od 01.05.2014), bol oprávnený a zároveň povinný prihliadať aj bez návrhu na premlčanie nároku, keďže v danom prípade platí nepravá retroaktivita, t.j. od účinnosti novej právnej normy sa riadia i právne vzťahy, ktoré vznikli aj podľa predchádzajúcej právnej normy. Vznik právnych vzťahov, existujúcich pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy, právne nároky (vyplývajúce zo zmluvy o preprave osôb) sa posudzujú podľa doterajších predpisov. Z uvedeného je potom zrejmé, že súd prvého stupňa správne na premlčanie nároku navrhovateľa v tomto konaní prihliadal; na základe princípu nepravej retroaktivity právnych noriem (starej aj novej právnej úpravy) nebol preto povinný prihliadať na podmienky uvedené v § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t.j. prihliadať na premlčanie dlhu iba na námietku dlžníka.

Odvolací súd upriamuje pozornosť aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014, podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Najvyšší súd SR v tomto rozhodnutí zamietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ktorý namietal postup prvostupňového súdu aj odvolacieho súdu, ktoré oba zhodne v spore zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere aplikovali ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 a na premlčanie aplikovali § 101 Občianskeho zákonníka.

Vzhľadom na uvedenú argumentáciu, pokiaľ súd prvého stupňa návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol, rozhodol vecne správne a preto odvolací súd v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vrátane rovnako vecne správneho závislého výroku o náhrade trov konania potvrdil.

V odvolacom konaní plne úspešnému odporcovi vzniklo podľa ustanovenia § 142 ods. 1 v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnému navrhovateľovi. Odporca si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.